

MINISTERSTWO ROZWOJU I TECHNOLOGII
Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

INDIE

1. Podstawowe informacje o Indiach

Powierzchnia:	3,29 mln km ²	
Ludność:	1,4 mld	
Podział administracyjny:	29 stanów i 7 terytoriów	
Stolica:	New Delhi	
Ustrój polityczny:	parlamentarna republika federalna	
Waluta:	rupia indyjska (INR)	
Głowa państwa (prezydent):	Draupadi Murmu	od 25.07 2022
Premier	Narendra Modi	od 26.05.2014
Skład etniczny:	Hindusi – 39%, Telugowie – 8%, Bengalczycy – 8%, Marathowie – 7%, Tamilowie – 7%, Gudźaratowie – 5%, Kannadygowie – 4%, Keralczycy – 4%, pozostałe grupy – 18%	
Języki urzędowe:	hindi i angielski, dodatkowo 21 języków uznanych za oficjalne w poszczególnych stanach	
Ambasador Indii w Polsce	Nagma Mohamed Mallick	od 1.09.2021
Ambasador RP w Indiach	Adam Burakowski	od 25.11.2017

2. Wybrane wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PKB nominalny(w mld USD)	2103	2289	2652	2716	2875	2667	3187
PKB na 1 mieszkańca (PPP, w tys. USD)	5,46	5,84	6,19	6,65	7,03	6,11	6,59
PKB (wzrost w %)	8,0	8,3	7,0	6,1	5,0	(-),6,60	8.7
Inflacja	4,9	4,5	3,6	3,5	4,5	6,6	5.1
Bezrobocie (w %)	2,8	2,7	2,6	2,6	5,4	6,6	6.2
Eksport (w mld USD)	416,8	439,6	498,3	538,6	536,6	499,1	679,68
Import (w mld USD)	465,1	480,2	582,0	639,0	614,0	394,44	610,22

Źródło: Bank Światowy, ADB

3. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza

Indie są parlamentarną republiką związkową. Indie dzielą się na 29 stanów i 7 terytoriów (6 terytoriów związkowych i jedno narodowe terytorium stołeczne). Stany i terytoria dzielą się na dystrykty Indie zajmują 7. miejsce na świecie pod względem powierzchni oraz 2. pod względem liczby ludności.

Przyszłość ekonomiczna Indii będzie zależeć od zdolności do kontynuowania reform. Obszary wymagające działań władz indyjskich to: wzmocnienie praworządności, usprawnienie administracji, ograniczenie korupcji, integracja gospodarcza stanów, modernizacja rolnictwa, tworzenie nowych miejsc pracy, reforma rynku pracy, rozwój edukacji i nowoczesnych technologii, poprawa opieki zdrowotnej, rozbudowa infrastruktury, zwiększenie wydajności sektora energetycznego, wdrożenie nowej gospodarki wodnej, reforma gruntowa i uproszczenie systemu podatkowego.

Wyniki ostatnich wyborów parlamentarnych w Indiach w maju 2019 r. oznaczają stabilny prorynkowy rząd i kontynuację reform gospodarczych. Wyzwaniem dla rządu będzie m.in. reforma nabywania ziemi i prawa pracy. W czasie kampanii wyborczej zwycięska partia BJP premiera Modiego zapowiedziała inwestycje w infrastrukturę (1,5 mld USD w ciągu 5 lat). Może być to realna szansa dla polskich przedsiębiorców, o ile uda się im skutecznie włączyć w indyjski system zamówień publicznych. Oprócz zapóźnienia infrastrukturalnego, Indie stoją też przed koniecznością rozbrojenia „bomby demograficznej” – szacuje się, że co miesiąc na rynek pracy trafia około 1,2 mln nowych osób, dla których trzeba znaleźć pracę.

Wpływ pandemii Covid-19 na gospodarkę

Jeszcze przed pandemią miało miejsce spowolnienie gospodarcze, wzrost bezrobocia, spadek wartości eksportu i inwestycji zagranicznych. Blokada państwa z powodu Covid-19 zatrzymała funkcjonowanie gospodarki, co przekłada się na spadek konsumpcji wewnętrznej i produkcji. Moody's szacuje, że na skutek kryzysu w 2020 r. dynamika PKB Indii spadnie nawet do 2,5%, co dla państwa takiego jak Indie oznacza poważną recesję. Indie dla samego zapewnienia zatrudnienia dla wchodzących co roku na rynek pracy młodych Indusów potrzebują co najmniej wzrostu na poziomie 7,5% PKB.

Pandemia i wprowadzona w związku z nią blokada uwypukliła następujące problemy Indii:

- nieformalność indyjskiej gospodarki, która będzie w krótkiej perspektywie przeszkodą w rozwiązywaniu kryzysu, a w dłuższej perspektywie będzie problemem dla dalszego rozwoju społeczno-ekonomicznego,
- nieefektywność administracji.

12 maja 2020 r. Premier Indii Narendra Modi ogłosił pakiet gospodarczy skierowany do MŚP o wartości 266 mld USD, odpowiadający 10% indyjskiego PKB w latach 2019-20. Pakiet ma na celu ustabilizowanie trudnej sytuacji gospodarczej spowodowanej epidemią koronawirusa i rygorystyczną blokadą kraju. Premier N. Modi ogłosił potrzebę dążenia do „samowystarczalności”. Z kolei Minister Finansów Nirmala Sitharaman podała 13 maja 2020 r. główne założenia pakietu, do których należy m.in. zakaz udziału zagranicznych firm w przetargach rządowych o wartości do 26,5 mln USD. Samowystarczalność realizowana będzie poprzez dywersyfikację partnerów handlowych, rozwój nowych technologii oraz zwiększenie zarówno wolumenu jak i rodzaju rodzimej produkcji. Premier N. Modi w trakcie przemówienia z okazji dnia niepodległości Indii 15 sierpnia 2020 r. podkreślił ideę Vocal for Local, zgodnie z którą indyjska konsumpcja, powinna być bardziej patriotyczna tj. nastawiona na dobra produkowane lokalnie. Idea jest równocześnie zachętą dla firm zagranicznych zainteresowanych przeniesieniem swoich globalnych łańcuchów dostaw do Indii (wprowadzenie obowiązku wyraźnego oznaczenia kraju pochodzenia produktu).

Konsekwencje obecnie trwającego kryzysu ekonomicznego uświadomiły Indiom fakt uzależnienia własnej gospodarki od importu w wielu jej dziedzinach, w tym uzależnienia pod tym względem od swojego największego obecnie konkurenta geopolitycznego - Chin. Równocześnie kryzys uświadomił Indiom, iż program **Make in India** - funkcjonujący od początku rządów BJP w 2014 r. nie przyniósł pokładanych w nim nadziei - nie zastąpił importu rodzimą produkcją i nie przyciągnął wystarczającej liczby FDI. Incydenty pomiędzy wojskiem indyjskim oraz chińskim na granicy w regionie Ladakh, które dały Indiom pretekst do przejścia z pasywnego tonowania kontaktów handlowych, do aktywnego odcinania się od gospodarki chińskiej (decoupling). Logika strategicznej autonomii popycha Indie w kierunku partnerstwa gł. z USA, Europą, Japonią i Australią.

4. Wymiana handlowa

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	I-XI 2022
OBROTY	2 207,0	2 769,3	3160,4	2943,6	2851,9	2733,2	4335,2	4785,2
EKSPORT	464,7	669,7	736,3	819,6	731,3	632,7	1122,4	1 228,8
IMPORT	1742,3	2 099,6	2424,1	2124,0	2120,6	2100,5	3212,8	3556,4
SALDO	-277,5	-1429,9	-1687,9	-1304,4	-1389,3	-1467,8	-2090,4	2327,6

Źródło: GUS

Indie są **najważniejszym polskim partnerem gospodarczym w Azji Południowej**. Udział handlu z Indiami w obrotach handlowych Polski wyniósł **0,33%** w 2021 r. Indie były w 2020 r. **38. partnerem handlowym** Polski.

W 2021 r. eksport do Indii osiągnął poziom **1,1 mld USD** i wzrósł o 77,39% r/r. **Import** z Indii wyniósł **3,2 mld USD (wzrost o 51,7%)**. Co za tym wzrosły **obroty handlowe** między Polską a Indiami, które wyniosły w 2021 r. **4,3 mld USD**. Polska – podobnie jak cała Unia Europejska – odnotowuje deficyt handlowy w relacjach z Indiami.

Najistotniejszą pozycję w polskim eksporcie do Indii w 2021 r. zajmowały **wyroby przemysłu elektromaszynowego**(395,2 mln USD) oraz **produkty mineralne** (308,2 mln USD).

Spadek polskiego eksportu do Indii w 2020 r. był spowodowany m.in.:

- wprowadzonym totalnym lockdownem gospodarki indyjskiej związanym z pandemią covid-19 i wynikającym z niego kryzysem gospodarczym, powszechnym bezrobociem i załamaniem na rynku konsumenta w Indiach,
- brakiem umów FTA i BIT pomiędzy UE a Indiami,
- indyjskimi preferencjami dla produktów produkowanych w ramach programu „Make in India”, programu samowystarczalności i przedsiębiorstw joint-venture (z przewagą udziału indyjskiego),
- indyjską polityką coraz szerzej stosowanych barier pozataryfowych i certyfikacyjnych w towarach rolniczych.

W polskim imporcie z Indii w 2021 r. dominowały wyroby **przemysłu lekkiego** (634,7 mln USD) oraz wyroby **przemysłu chemicznego** (410,5 mln USD).

Top-10 polskiego eksportu do Indii

Towar	Wartość (w mln USD)
Koks i półkoks	302,56
Silniki turbodoładowane	150,33
Kauczuk	56,48
Elektrody z grafitu	34,29
Albuminy	31,64
Odpady i złom żelaza i stali	30,28
Turbiny gazowe	29,32
Pompy	15,62
Ostrza maszynek do golenia	13,90
Mosiądz	12,53

Top-10 polskiego importu z Indii

Towar	Wartość (w mln USD)
Leki	94,14
Płyty chodnikowe, kafle, płytki ścienne	82,04
T-shirty	72,06
Tytoń	52,02
Granit	51,28
Opony	43,59
Obuwie	29,39
Ekstrakt kawy	24,62
Odzież dla niemowląt	22,81
Wyroby walcowane ze stali	22,32

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Według danych Narodowego Banku Polskiego dochód z tytułu polskich inwestycji bezpośrednich w Indiach wyniósł w 2021 roku **64,1 mln USD** a z tytułu indyjskich inwestycji w Polsce **29,6 mln USD**. Indie zajmują pierwsze miejsce w Azji jako lokalizacja polskich inwestycji bezpośrednich.

6. Dostęp do rynku

Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

UE – Indie

- Umowa o partnerstwie strategicznym UE – Indie z listopada 2004 r.,

Polska – Indie

- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Indii o współpracy gospodarczej z dnia 19 maja 2006 r. (M.P. 2007 Nr 60, poz. 693),
- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Indii o popieraniu i ochronie inwestycji, sporządzona w Warszawie dnia 7 października 1996 r. z dnia 7 października 1996 r. (Dz.U. 1998 Nr 34, poz. 186),

- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Indii dotycząca współpracy w dziedzinie obronności z dnia 17 lutego 2003 r. (Dz.U. 2004 Nr 221, poz. 2240),
- Umowa między Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi Rzeczypospolitej Polskiej a Ministerstwem Rolnictwa i Dobrostanu Rolników Republiki Indii o współpracy w dziedzinie rolnictwa z dnia 27 kwietnia 2017 r. (M.P. z 2017 r. poz. 573),
- Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Indii w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu z dnia 21 czerwca 1989 r. (Dz.U. 1990 Nr 8, poz. 46).

W 2022 r. w relacjach UE-Indie wznowione zostały (zawieszono w 2013 r.) negocjacje umowy handlowej (FTA) oraz rozpoczęto negocjacje umowy o ochronie inwestycji (IPA) i porozumienia ws. oznaczeń geograficznych (GI).

Indie, mimo prowadzonej od kilku lat stopniowej liberalizacji i otwieraniu gospodarki na konkurencję zewnętrzną, nadal trudno uznać za państwo o swobodnym dostępie do rynku. Indie nie podpisały porozumienia WTO w sprawie zamówień publicznych i utrzymują wysokie preferencje dla lokalnych państwowych producentów, a także dla lokalnych małych przedsiębiorstw. Nadal istnieje lista towarów, które w drodze zamówień publicznych mogą być kupowane jedynie od lokalnych małych przedsiębiorców. Istnieje państwowa kontrola cen na towary spożywcze, farmaceutyki i paliwa.

Dostęp do rynku indyjskiego jest złożony: z jednej strony, w ocenie państw unijnych, procedury graniczne są uciążliwe i długotrwałe, z drugiej strony wielkość wewnętrznego rynku indyjskiego jest taka, że niemal wszystko można tu wytwarzać lokalnie w opłacalnej ekonomicznie skali. Dochodzą do tego jeszcze mechanizmy ochronne rynku, największe w zakresie towarów rolno-spożywczych, jak np. obowiązek importu zbóż tylko przez państwowego monopolistę, obowiązek specjalnego etykietowania towarów oraz dostarczenia na rynek towaru z okresem przydatności do spożycia wynoszącym co najmniej 60% okresu pierwotnego, co jest poważnym utrudnieniem w przypadku towarów o niezbyt długim okresie trwałości, a także konieczność potwierdzania, że produkty rolne eksportowane do Indii nie są modyfikowane genetycznie i są wolne od GMO. W październiku 2020 r. Ministerstwo Obrony Indii wprowadziło zakaz sprzedaży w sieci handlowej zaopatrzenia wojskowych i ich rodzin, obok importowanych napojów alkoholowych, szerokiej gamy innych importowanych produktów, takich jak makarony, oliwa z oliwek, napoje energetyzujące itp. Dla Polski istotne pozostają napoje alkoholowe, maszyny do golenia. System licencjonowania importu i wymagania certyfikacyjne dla importowanych opon pneumatycznych i dętek do pojazdów samochodowych również spowodowały, że eksport opon z UE do Indii został znacząco ograniczony. Ustawodawstwo indyjskie przewiduje również ograniczenia w imporcie urządzeń medycznych i kosmetyków.

7. Możliwości współpracy

Indie to najszybciej rozwijająca się gospodarka wśród krajów G20. Na lata 2018-2022 prognozuje się średni roczny wzrost PKB Indii o 7,3%. Indie będą trzecią gospodarką globu przed 2030 r.

W najbliższym czasie Indie staną się rynkiem o największej populacji na świecie. Ponad 800 mln mieszkańców to osoby poniżej 35. roku życia. Prognozuje się, że do 2025 r. liczebność indyjskiej klasy średniej wzrośnie do 550 mln osób, a jednocześnie do 2030 r. populacja miejska wzrośnie do 590 mln osób. Klasa średnia i wyższa, która powinna być obiektem szczególnego zainteresowania polskich przedsiębiorców to w Indiach około 20% ludności, tj. połowa populacji Unii Europejskiej.

Indie obecnie raczej zamykają swój rynek przed importem, prowadzą protekcyjną politykę gospodarczą. Istotną kwestią pozostaje przejrzystość procedur, prawa i polityk publicznych.

Przyszłość ma produkcja w Indiach, sprzedaż technologii, know-how, linii produkcyjnych, maszyn. Szczególnie w formule joint venture z lokalnym partnerem. Istnieją możliwości współpracy w branżach, w których polskie firmy mają już wyrobioną markę, jak np.:

- **zielone technologie** – metody uzdalniania wody pitnej, zagospodarowania ścieków, zanieczyszczeń przemysłowych i śmieci,
- **rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze** – Polska posiada konkurencyjną ofertę dla rynku indyjskiego w takich dziedzinach jak hodowla i przetwórstwo kurczaków, chłodzenie i pakowanie produktów spożywczych oraz linii do produkcji soków owocowych i warzywnych, dżemów i innych przetworów. Indie planują rozwinięcie szeregu centrów chłodniczych dla żywności i zabiegają o zagranicznych inwestorów,
- **górnictwo** – podziemne i odkrywkowe w zakresie budowy kompletnych obiektów (w tym kopalń i zakładów wzbogacania węgla), dostawy maszyn i urządzeń górniczych oraz usług i robót dla indyjskiego górnictwa węglowego,
- **przemysł obronny** – w zakresie współpracy kooperacyjnej, transferu technologii i rozwijania współpracy naukowo-badawczej (R&D),
- **sprzęt medyczny** – z uwagi na rozbudowującą się indyjską służbę zdrowia, zarówno państwową jak i prywatną z ponad miliardowym rynkiem potencjalnych pacjentów i konsumentów materiałów medycznych i higienicznych.

Szacuje się, że zlikwidowanie istniejącej w Indiach luki infrastrukturalnej może kosztować 50 mld USD. Kluczowym zadaniem przed indyjskimi władzami jest modernizacja i rozbudowa podstawowych urządzeń, budynków użyteczności publicznej i instytucji usługowych.

8. Placówki dyplomatyczne i PAIH

Ambasada RP w Nowym Delhi

50-M Shantipath, Chanakypuri

New Delhi - 110 021

Tel. 00 91 11 414 96 900

E-mail: newdelhi.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH w Mumbaju

Tel. 00 91 9769707346

E-mail: ada.dyndo@paih.gov.pl

Ambasada Indii w Warszawie

ul. Myśliwiecka 2

00-459 Warszawa

Tel. 00 48 22 540 00 00

E-mail: inf.warsaw@mea.gov.in